Raport nr 12/2011

dotyczący najważniejszych doniesień z zakresu HIV/AIDS, które ukazały się w prasie w grudniu 2011 roku.

WPROWADZENIE

Grudzień to czas, kiedy w prasie zaobserwować można większe niż przez cały rok zainteresowanie problematyką HIV/AIDS. Taka sytuacja powtarza się każdego roku i wiąże się z obchodami Światowego Dnia AIDS. Na ten okres przypada również punkt kulminacyjny społecznej kampanii organizowanej przez Krajowe Centrum ds. AIDS, która w tym roku przebiegała pod hasłem „Zrób test na HIV" i była kontynuacją kampanii rozpoczętej w 2010 roku „Wiedza ratuje życie". Publikacje na temat HIV/AIDS znalazły się nie tylko w ogólnopolskich dziennikach i czasopismach, ale – co obserwuje się szczególnie przy okazji obchodów Światowego Dnia AIDS - także w lokalnych gazetach.

Na łamach prasy mogliśmy znaleźć informacje na temat dróg zakażenia HIV, sposobów zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa, możliwości, jakie daje leczenie antyretrowirusowe. Podawano dane epidemiologiczne dotyczące HIV/AIDS na świecie, w Polsce i poszczególnych regionach kraju. Dzienniki drukowały rozmowy z ekspertami zajmującymi się HIV/AIDS, głównie koordynatorami i konsultantami pracującymi w punktach diagnostycznych, którzy informowali m.in. o miejscach, gdzie anonimowo i bezpłatnie można wykonać test na HIV i otrzymać fachową pomoc, promowali testowanie, wyjaśniając jednocześnie, dlaczego tak ważne jest poznanie swojego statusu serologicznego.

I choć większość grudniowych publikacji skupiona była wokół tematu Światowego Dnia AIDS i kampanii, należy zaznaczyć, że (podobnie jak w roku ubiegłym) relacji z obchodów tego dnia w Polsce na łamach prasy nie było. Trudno więc powiedzieć, czy w tym dniu odbyły się jakieś happeningi lub inne podobne imprezy. Napisano tylko o konferencji prasowej, która 30 listopada miała miejsce w Ministerstwie Zdrowia.

Wśród pozostałych, ważnych wydarzeń związanych z problematyką HIV/AIDS znalazły się m.in.: nowe odkrycie naukowców z California Institute of Technology, dotyczące przeciwciał zwalczających HIV, uznanie wyników badania skuteczności terapii antyretrowirusowej za największe odkrycie 2011 roku czy też wyniki przeprowadzonej wśród Polaków zakażonych HIV przez „Sieć Plus" ankiety, która odpowiedziała na pytanie, jak osobom seropozytywnym żyje się w naszym kraju.

Warto też się zwrócić uwagę na rozmowę z Michałem Kaźmierczakiem, dyrektorem firmy Gilead w Polsce, na temat schematów leczenia zakażenia HIV [1] i zapoznać się z publikacją naukową Katarzyny Szczęśniak, która analizuje trudności na drodze do powstania szczepionki przeciwko HIV, przedstawia dokładnie cechy, jakie powinna posiadać idealna szczepionka i omawia kilka opcji potencjalnych szczepionek znanych jako rezultat prowadzonych na szeroką skalę badań.[2]

Ogółem w grudniu w 32 tytułach gazet i czasopism ukazało się 49 publikacji związanych z różnymi aspektami problematyki HIV AIDS, tylko 7 tytułów drukowało więcej niż jedną informację na ten temat.

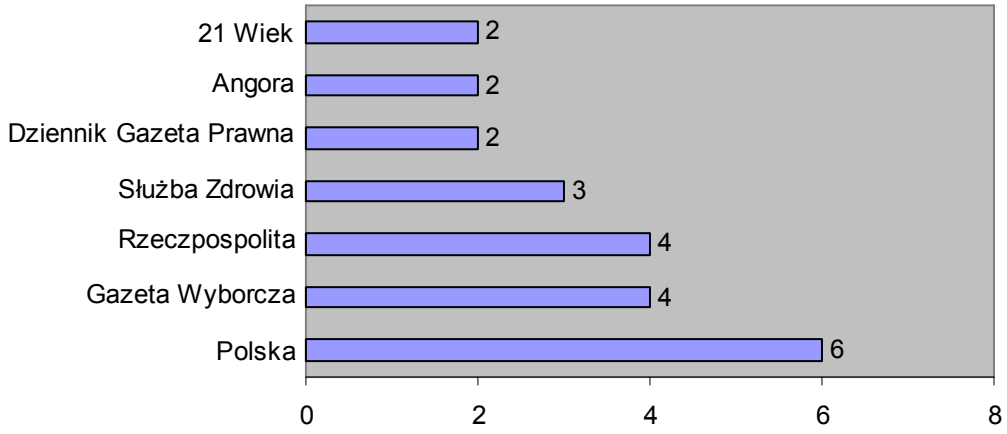
Tabela1.
Tytuły gazet i czasopism publikujących więcej niż jedną informację związaną z tematyką HIV/AIDS w grudniu 2011 roku

Miejsce	Tytuł	Ilość
1.	Polska*	6
2.	Gazeta Wyborcza*	4
3.	Rzeczpospolita	4
4.	Służba Zdrowia	3
5.	Dziennik Gazeta Prawna	2
6.	Angora	2
7.	21 Wiek	2

* uwzględniono lokalne wydania dziennika Polska The Times i Gazety Wyborczej

[1] Marcin Wełnicki. *Leczenie zakażenia wirusem HIV –aktualne możliwości i perspektywy*. Służba Zdrowia z dnia 19.12.2011 r.
[2] Katarzyna Szczęsniak. *Szczepionka przeciw wirusowi HIV*. Lek w Polsce z dnia 01.12.2011 r.

Wykres 1.
Tytuły gazet i czasopism publikujących więcej niż jedną informację związaną HIV/AIDS w grudniu 2011 roku

ŚWIATOWY DZIEŃ AIDS

HIV i AIDS – Polska i świat

Światowy Dzień AIDS organizowany jest od 1988 r. i corocznie obchodzony w dniu 1 grudnia. W tym dniu na całym świecie odbywają się spotkania, akcje edukacyjne, konferencje, happeningi. Poświęcane są zarówno profilaktyce, jak i poszerzeniu świadomości społecznej na temat choroby. Ten dzień ma zwrócić uwagę na skalę problemu i przypominać, że z HIV można żyć. W tym roku Światowy Dzień AIDS obchodzony był pod hasłem „ Żyć razem pozytywnie – ale bezpiecznie".

Na całym świecie ok. 34 miliony ludzi żyje z HIV, codziennie ta grupa zwiększa się o około 16 tysięcy. Co 12 sekund nowa osoba zakaża się HIV, a co 18 sekund ktoś umiera na AIDS. Codziennie zakaża się tysiąc dzieci.

Wspólną cechą epidemii na wszystkich kontynentach świata jest fakt, że HIV dotyka głównie ludzi młodych. Prawie 40 proc. osób żyjących z HIV jest między 15 a 24 rokiem życia. W Polsce jest podobnie: 7 proc. wszystkich zakażeń wykryto u osób poniżej 20 roku życia, zaś 47 proc. wszystkich zakażeń HIV dotknęło osoby między 20 a 29 rokiem życia. Dominującą grupę (74 proc.) wśród zakażonych HIV i chorych na AIDS stanowią osoby w wieku produkcyjnym (20 - 49 lat).

Epidemia HIV/AIDS stworzyła w Polsce, tak jak na całym świecie, całkiem nową sytuację, wymagającą podjęcia odpowiednich kroków, takich jak: efektywna promocja zdrowia i zapobieganie zakażeniom, rozwój możliwości diagnostycznych i terapeutycznych, realizacja programów ograniczających skutki zdrowotne i społeczne epidemii, budowanie i rozwój organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Z danych statystycznych wynika, że codziennie 3 osoby w Polsce dowiadują się o swoim zakażeniu. Około 70 proc. nie wie o tym. Mimo że tak wiele mówi się na temat HIV/AIDS, wiele osób nie do końca zdaje sobie sprawę, czym jest i jak się przed nim bronić. Wciąż jeszcze AIDS kojarzy nam się z narkomanami, homoseksualistami, ubogimi mieszkańcami Afryki lub - wprost przeciwnie - z celebrytami prowadzącymi rozwiązły tryb życia. Tymczasem przybywa u nas zakażonych, a większość z nich to osoby heteroseksualne. Polacy robią za mało testów w kierunku HIV, gdyż nie dostrzegają w swoim życiu sytuacji niosących ryzyko. Wielu wciąż sądzi, że problem zakażenia HIV ich nie dotyczy.

Z badań wynika, że 49 proc. jest przekonanych, że test na HIV należy wykonać bezpośrednio po ewentualnym zakażeniu, a co piąty badany, że po upływie mniej niż 12 tygodni. Jedynie 4 proc. badanych wie dokładnie, kiedy należy się udać do punktu testowania. Wciąż wiele osób nie zdaje sobie sprawy, że w obecnych czasach zakażeni HIV, biorący leki antyretrowirusowe, mogą prowadzić normalne życie, są oni świadomi swojego zakażenia, ale nie są niebezpieczni dla otoczenia. Zakażenia HIV co prawda nie da się wyleczyć, ale dzięki nowoczesnym terapiom możliwe jest znaczne spowolnienie postępu zakażenia, poprawa jakości życia z HIV, a także jego wydłużenie o kilkadziesiąt lat. [3]

Raport UNAIDS

Epidemia AIDS powoli hamuje – wynika z raportu UNAIDS obejmującego 2010 rok. Michel Sidibé, dyrektor wykonawczy UNAIDS, prezentując te dane, podkreślił, że w ostatnich latach na tym polu dokonano przełomu. Nawet w czasach finansowego kryzysu wiele krajów osiągnęło doskonałe wyniki.

Śmiertelność z powodu zachorowań na AIDS spadła o 21 proc. od rekordowo złego roku 2005 – wynika z przedstawionych danych dotyczących całego świata. Aż o jedną czwartą spadła również liczba nowych infekcji w porównaniu z rekordowym rokiem 1997. Największy postęp odnotowano w ubogich krajach Afryki, najbardziej dotkniętych epidemią AIDS. W ciągu zaledwie 12 miesięcy udało się o 20 proc. poprawić dostępność terapii. Obecnie w Afryce Subsaharyjskiej otrzymuje ją połowa chorych.

Dzięki coraz większej liczbie osób objętych leczeniem, udało się ograniczyć liczbę zgonów z powodu AIDS o 700 tys., ale liczba osób żyjących z HIV wciąż rośnie. W 2010 r. było ich 34 miliony. Zarejestrowano 2,7 mln nowych zakażeń HIV (to spadek z 3,2 mln w

[3] *Nawet do naturalnej śmierci.* Rzeczpospolita (Dodatek) z dnia 01.12.2011 r., Na podstawie: *Światowy Dzień Walki z AIDS*. Top Tygodnik Opoczyński z dnia 02.12.2011 r., Agnieszka Grzelak. *HIV –wirus wciąż niepokonany.* Polska – Dziennik Łódzki (Magazyn Rodzinny) z dnia 10.12.2011 r. , *Dążymy do zera.* Euroregio Glancensis z dnia 07.12.2011 r.

1997 r.). W 2010 r. z powodu AIDS zmarło 1,8 mln osób (w 2005 r. było ich 2,2 mln, a w 2009 r.- 1,9 mln). Według ekspertów UNAIDS to efekt lepszego dostępu do leków antyretrowirusowych oraz środków zmniejszających ryzyko zakażenia. Podano tu przykład Namibii, gdzie 90 proc. zakażonych ma dostęp do nowoczesnych terapii, a użycie prezerwatyw wzrosło do 75 proc. Dzięki temu w ciągu roku udało się osiągnąć spadek infekcji o 60 proc. Raport głosi, że liczba nowych zakażeń HIV jest od 30. do 50. proc. niższa. Nie byłoby to możliwe, gdyby takie środki i metody nie były dostępne dla pacjentów. Paradoksalnie wzrost zachorowań na AIDS to również efekt lepszego dostępu do terapii antywirusowych oraz środków zmniejszających ryzyko zakażenia.

W ostatnich latach nie było tak obiecujących danych świadczących o tym, że udaje się zapanować nad epidemią. Politycy z najbardziej zagrożonych krajów współpracują z naukowcami, wykorzystując ten moment, aby położyć kres epidemii - powiedział przedstawiciel organizacji „Lekarze bez Granic".

Nie wszędzie jednak postęp jest tak widoczny. W krajach Europy Zachodniej i w USA liczba nowych zakażeń pozostaje na tym samym poziomie – czytamy w raporcie. Gorzej jest w krajach naszej części kontynentu, szczególnie zaś w Europie Wschodniej. W ciągu dekady nastąpił dramatyczny wzrost nowych przypadków zakażeń – aż o 250 proc. Eksperci wiążą to z rozprzestrzenianiem podawanych dożylnie narkotyków. Te alarmujące dane przyczyniły się do tego, że 53 kraje członkowskie wdrożyły oficjalnie Plan Działań Europejskich w zakresie HIV/AIDS na lata 2012 – 2015.

Przewiduje się, że pełne efekty nowej strategii będzie widać dopiero za kilka lat. UNAIDS realizuje plan, w którym zakłada: zero nowych zakażeń, zero dyskryminacji, zero zgonów spowodowanych AIDS", a WHO obiecuje, że „od 2015 roku żadna osoba zakażona HIV nie będzie musiała z tego powodu umrzeć". [4]

Konferencja prasowa w Ministerstwie Zdrowia

30 listopada, w przeddzień Światowego Dnia AIDS, w Ministerstwie Zdrowia odbyła się konferencja prasowa, podczas której eksperci podsumowali dotychczasowe działania podejmowane w tym zakresie.

Z raportu WHO wynika, że udało się zahamować epidemię HIV/AIDS w Afryce i w Azji, gdzie jeszcze do niedawna odsetek zakażonych był najwyższy. Jedynym regionem na

[4] Piotr Kościelniak. *Wygrywamy bitwę w wojnie z wirusem*. Rzeczypospolita (dodatek: Dodatek) z dnia 01.12.2011 r., Jędrzej Bielecki. *WHO obiecuje: za cztery lata pokonamy AIDS.* Dziennik Gazeta Prawna z dnia 02.12.2011r.

świecie, gdzie liczba zakażeń HIV lawinowo wzrasta jest Europa Wschodnia. Od 2001 roku liczba ta w Europie wzrosła 2,5 – krotnie, w 2010 r. w tej części świata zdiagnozowano 118 tys. przypadków HIV. Te alarmujące dane przyczyniły się do tego, że 53 kraje członkowskie regionu wdrożyły oficjalnie Plan Działań Europejskich w zakresie HIV/AIDS na lata 2012 - 2015. Adam Fronczak, wiceminister zdrowia, podkreślił, że sytuacja w Europie Wschodniej będzie dla Polski jednym z największych wyzwań, gdy w 2012 roku obejmie przewodnictwo w Radzie Programowej UNAIDS. Minister powiedział, że będzie to dla naszego kraju szansa, aby mieć wpływ na światową politykę w sprawie HIV. Najważniejsze wydaje się zwiększenie dostępu do skutecznego i ratującego życie leczenia – tylko 23 proc. osób z Europy Wschodniej, które powinny być objęte terapią antyretrowirusową, otrzymało takową w ubiegłym roku. Jest to dużo niższy wskaźnik niż globalna średnia dla krajów o niskim i średnim dochodzie, wynosząca 47 proc.

Anna Marzec-Bogusławska, dyrektor Krajowego Centrum ds. AIDS podkreśliła, że wciąż największym problemem jest powszechne przekonanie, „że problem HIV mnie nie dotyczy". Pani dyrektor poinformowała, że od początku pierwszego zarejestrowanego zakażenia (1985 r.) do kwietnia br. odnotowano prawie 14,5 tys. zakażeń HIV, a leczeniem zostało objętych ponad 5 tys. pacjentów, w tym 135 dzieci. Szacuje się, że zakażonych jest ok. 30 - 35 tys. Polaków, co oznacza, że 20 tys. nie wie o swoim zakażeniu.

Z kolei prof. Anna Boroń–Kaczmarska z Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie przypomniała, że wczesne wykrycie zakażenia to możliwość szybkiego rozpoczęcia leczenia i szansa na lepszy kontakt z pacjentem. Dodała, że na początku epidemii (w latach 80. ubiegłego wieku) po wykryciu zakażenia HIV, pacjent żył średnio około trzech lat. Obecnie najdłużej żyjący z HIV Polak ma go już 25 lat.

Ważne jest, że w ciągu 30 lat trwania epidemii zmieniło się nasze podejście do tej choroby – zauważył ks. Arkadiusz Nowak, prezes Instytutu Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej. Większość zakażonych osób nie może narzekać na jakość opieki medycznej czy dostęp do darmowych leków. Jednak coraz gorzej jest z profilaktyką, do której dostęp w ostatnich 5 - 10 latach pogorszył się z powodu braku pieniędzy.[5]

[5] Agnieszka Katrynicz, Iwona Kazimierska. *HIV/AIDS: do zwycięstwa wciąż daleko*. Puls Medycyny z dnia 14.12.2011 r. , *Polska chce mieć większy wpływ na walkę z HIV*. Dziennik Gazeta Prawna (Gazeta Prawna) z dnia 01.12.2011r.

KAMPANIA „ZRÓB TEST NA HIV”

Polacy wobec HIV/AIDS

Mimo pozornie coraz większej wiedzy na temat HIV/AIDS, wciąż brakuje świadomości, że problem ten może dotyczyć każdego. Badania wskazują na pilną potrzebę prowadzenia działań popularyzujących bezpieczniejsze zachowania seksualne oraz testowanie na HIV. Wiedza o zakażeniu pozwala na dalszą kontrolę swojego stanu zdrowia oraz zmniejsza ryzyko zakażenia partnera (partnerów).

W badaniach przeprowadzonych na próbie dorosłych Polaków na temat świadomości HIV/AIDS 40 procent badanych wiedziało, że po ryzykownym zachowaniu trzeba wykonać test na HIV, ale tylko 20 proc. było gotowych na takie badanie. Brakuje nam odwagi do wzięcia odpowiedzialności za swoje postępowanie, boimy się, co z nami będzie, jeśli rzeczywiście okaże się, że zostaliśmy zakażeni.

Najważniejszymi kierunkami działań w powstrzymywaniu rozprzestrzeniania się epidemii HIV/AIDS jest edukacja społeczna oraz wykonywanie badań testowych w punktach konsultacyjno-diagnostycznych. Właśnie podniesienie wiedzy na temat wirusa i choroby oraz promowanie testów w kierunku HIV to główny cel kampanii „Zrób test na HIV”, organizowanej przez Krajowe Centrum ds. AIDS.

Największym problemem jest to, że duża liczba pacjentów zgłaszających się na testy to ludzie już chorzy na AIDS. Zdecydowanie za mało osób zgłasza się na testy przesiewowe, które można zrobić w każdym województwie – podkreśla Anna Marzec-Bogusławska, dyrektor Krajowego Centrum ds. AIDS. Gdyby chorzy byli wcześniej diagnozowani, mielibyśmy mniej przypadków śmiertelnych. Leczenie w Polsce jest bowiem na bardzo wysokim poziomie – dodaje.

Częstochowa

Powiatowa Stacja Sanitarno–Epidemiologiczna w Częstochowie w ramach „Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV” 1 grudnia zorganizowała konferencję, podczas której nagrodzono zwycięzców powiatowego konkursu pod hasłem „Żyję bez ryzyka”, skierowanego do uczniów szkół gimnazjalnych. Zadaniem konkursowym było przygotowanie prezentacji multimedialnej poświęconej HIV i AIDS.

Na konferencji zaprezentowano najlepsze prace. Pierwsze miejsce zajął Adam Sztabiński, uczeń drugiej klasy Gimnazjum nr 7 w Częstochowie, drugie miejsce – Martyna Kos, uczennica Gimnazjum nr 12, a trzecie – Anna Zasada, która podobnie jak zwycięzca,

jest uczennicą Gimnazjum nr 7. Wyróżnione zostały: Aleksandra Rataj z Gimnazjum w Blachowni oraz Agnieszka Żak i Paulina Hofman, uczennice Gimnazjum w Skrzydłowie. [6]

Rzeszów

W przeddzień Światowego Dnia AIDS w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie odbyła się konferencja, podczas której mówiono o czyhających zagrożeniach związanych z HIV/AIDS.

Zwrócono także uwagę na inne choroby, takie jak WZW typu B i C, gruźlicę, które – podobnie jak w przypadku zakażenia HIV, nie dając przez lata objawów, prowadzą do dramatycznych konsekwencji. Obecni na konferencji studenci mieli okazję zapoznać się z podstępnym działaniem substancji uzależniających, z których największe spustoszenie przynoszą narkotyki, alkohol, dopalacze.

Waldemar Burzyński, koordynator PKD w Rzeszowie, poinformował zebranych, że w rejonie do końca października br. odnotowano ogółem 226 zakażeń HIV, na AIDS zachorowało 67 osób, 27 z nich zmarło. Burzyński podkreślił, że bardzo ważne jest, aby badanie zrobił każdy, kto nie jest stuprocentowo pewny partnera, z którym miał kontakt seksualny.[7]

Kujawsko -Pomorskie

Iwona Szczuka, starszy asystent ds. oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Chełmnie informuje, że w całym województwie od rozpoczęcia rejestracji w 1985 roku do 30 czerwca br. odnotowano 604 zakażenia HIV i 165 zachorowań na AIDS. Z powodu choroby zmarło 81 osób. W pierwszym półroczu br. sytuacja w tym zakresie uległa pogorszeniu. Zarejestrowano 26 nowo wykrytych zakażeń HIV – 81 procent zakażonych to mężczyźni. To ponad dwukrotnie więcej niż w pierwszym półroczu 2010 roku. Nie rejestrowano nowych zachorowań na AIDS.

Wśród zakażonych nadal dominują mężczyźni - w latach 2005 - 2010 na terenie województwa kujawsko–pomorskiego 87 proc. zakażeń HIV i 83 proc. zachorowań na AIDS rozpoznano właśnie u mężczyzn.

Województwo kujawsko–pomorskie włączyło się w akcję Krajowego Centrum ds. AIDS „Zrób test na HIV". Swoich mieszkańców zachęca do badania na HIV, które można wykonać anonimowo i bezpłatnie m.in. w Punkcie Konsultacyjno –Diagnostycznym przy

[6] Katarzyna Gwara. *Życie bez ryzyka*. Życie Częstochowskie z dnia 09.12.2011 r.
[7] Anna Morawiec. *Nieuświadomieni nosiciele HIV*. Super Nowości z dnia 01.12.2011 r.

Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Toruniu i w PKD przy Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Bydgoszczy.[8]

Śląskie

W ramach swoich zadań stacje sanitarno- epidemiologiczne dokonują kontroli miejsc, w których może dojść do zakażenia – mówi Urszula Mendera-Bożek, dyrektor Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Chorzowie. Wszystkie odwiedzane przez nas placówki muszą dokonywać kontroli wewnętrznej i potwierdzać je stosowną dokumentacją. Nasi pracownicy przeprowadzają kontrolę tych procedur oraz wykonują własne badania. W ten sposób dbamy o dobro pacjentów i klientów – dodaje pani dyrektor. Uspakaja jednocześnie, że w większości przypadków wszystkie procedury są wypełniane prawidłowo. Istotne jest również przeprowadzanie testów w kierunku HIV. Można je wykonać anonimowo i bezpłatnie w Punkcie Konsultacyjno–Diagnostycznym w Chorzowie, przy ul. Zjednoczenia.

Tylko w województwie śląskim w 2008 r. wykryto 279 nowych zakażeń, a u 21 osób stwierdzono AIDS. Rok później liczba zakażeń spadła do 112, a na AIDS zachorowało wówczas 13 osób. W 2010 r. liczba zarejestrowanych zakażeń znów się zmniejszyła do 107, jednak o zachorowaniu na AIDS dowiedziało się wówczas 20 osób. Wzrost zachorowań jest szczególnie zauważalny wśród grupy wiekowej 20 - 39 lat, w większości wśród mężczyzn. Do zakażenia dochodzi przeważnie w czasie stosunków płciowych – zarówno homo jak i heteroseksualnych. [9]

Lubuskie

W tym roku w Lubuskiem wykryto 18 nowych przypadków zakażenia, 10 osób zachorowało na AIDS, a trzy osoby zmarły. W tym województwie testy w kierunku HIV bezpłatnie i anonimowo można wykonać w Punkcie Konsultacyjno-Diagnostycznym przy Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie oraz w Punkcie Konsultacyjno-Diagnostycznym przy laboratorium Medica w Zielonej Górze.

Mirosława Boksz-Kąkalec, koordynator i doradca PKD w Gorzowie informuje, że w tym roku w tym punkcie przebadało się ok. 400 osób. 89 proc. przyznało, że miało więcej niż jednego partnera. Uprawiając seks, tylko czasami używali prezerwatywy. W tej chwili

[8] *Test na HIV? W Bydgoszczy lub Toruniu.* Gazeta Pomorska – Grudziądz z dnia 12.12.2011 r.,
Marta Pleszczyńska. *W naszym regionie też przybywa chorych na AIDS.* Gazeta Pomorska z dnia 02.12.2011 r.
[9] Damian Hatko. *Nie lekceważ zagrożenia*. Goniec Górnośląski z dnia 08.12.2011 r.

aktywność seksualną osiągają roczniki, które nie pamiętają początku epidemii AIDS. Mogą bagatelizować zagrożenie, dlatego tak ważna jest edukacja młodych – dodaje.[10]

Świętokrzyskie

Na mapie HIV/AIDS województwo świętokrzyskie nie wygląda najgorzej. Współczynnik zakażeń HIV jest dwukrotnie niższy (0,79 na 100 tys. mieszkańców) niż średnia zapadalność dla Polski. Od 1990 roku w Świętokrzyskiem zakażenie HIV potwierdzono u 116 osób, ale jak szacują epidemiolodzy, liczba ta może sięgać 200 – 300 osób.

Edyta Laurman–Jarząbek, koordynator PKD w Kielcach, informuje, że tylko w tym roku w regionie potwierdzono 13 nowych przypadków zakażenia HIV, a dwie osoby zachorowały na AIDS. W 2011 roku w Kielcach przebadało się prawie 600 osób, głównie młodych mężczyzn w wieku 20 - 29 lat i 30 – 39 lat. Wśród testujących się dominują panowie o orientacji heteroseksualnej, którzy uprawiali seks z przygodnymi partnerkami. Pojawia się też coraz liczniejsza grupa młodych mężczyzn (średnio kilka osób w miesiącu), którzy mimo orientacji heteroseksualnej, podejmują kontakty homoseksualne. Pojawiły się również przypadki zakażenia wśród młodych mężczyzn, którzy trenują na siłowni i wstrzykują sobie sterydy. Wprawdzie wiedzą, że nie można używać tej samej igły, ale korzystają ze wspólnych strzykawek. [11]

Łódzkie

W tym roku w Łódzkiem zakażenie HIV zdiagnozowano już u 27. pacjentów. U 18. lekarze rozpoznali pełnoobjawowe AIDS, cztery osoby zmarły. 3 proc. zakażonych w tym rejonie miało kontakt z narkotykami. Najczęściej zakażają się młodzi mężczyźni, którzy nie ukończyli jeszcze 30 lat. Wśród nich znalazło się trzech łodzian, którzy wrócili z wakacji z Tajlandii. Po miesiącu przebadali się w kierunku HIV, trzech z nich miało wynik pozytywny.

W Łódzkiem jest tylko jeden punkt, gdzie można wykonać test w kierunku HIV, znajduje się przy Poradni Nabytych Zaburzeń Odporności w Przychodni Specjalistycznej w szpitalu im. Biegańskiego. Rocznie wykonuje się tam nawet 1600 testów.[12]

Wielkopolska

[10] Tatiana Mikułko. *Uprawiasz seks? Zrób test!* Gazeta Lubuska z dnia 01.12.2011 r.
[11] Iza Bednarz. *Nie daj się wirusowi*. Echo Dnia z dnia 01.12.2011 r.
[12] Joanna Barczykowska. *Cały Świat walczy z AIDS*. Polska – Dziennik Łódzki z dnia 01.12.2011 r.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Śremie zorganizowała konkurs dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, którego celem było popularyzowanie wśród młodzieży wiedzy na temat HIV/AIDS. Uczniowie mieli za zadanie przeprowadzić ankietę i napisać artykuł na temat „Czy zaproponował(a)byś swojemu partnerowi wykonanie testu w kierunku HIV i dlaczego?". Konkurs wygrała uczennica Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Śremie – Honorata Konon.

Z danych Wojewódzkiej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej wynika, że tylko w tym roku na terenie województwa doszło do 78. zakażeń HIV. To więcej przypadków niż w poprzednim roku i o 18 więcej niż w 2009 roku. 50 osób wśród zakażonych to mężczyźni w wieku od 20 do 50 lat. Większość pacjentów nie chce lub nie potrafi podać przyczyn zakażenia. Wśród tych, którzy znali przyczynę, były zarówno osoby, które miały kontakty homoseksualne, jak i heteroseksualne.

Na terenie województwa badanie w kierunku HIV można wykonać w Poznaniu w Punkcie Konsultacyjno Diagnostycznym działającym przy Stowarzyszeniu Profilaktyki Społecznej „Sedno".[13]

Białystok

Do Punktu Konsultacyjno-Diagnostyczny przy Ośrodku Diagnostyczno-Badawczym Chorób Przenoszonych Drogą Płciową w Białymstoku miesięcznie przychodzi ok. 60 - 70 osób. Z tego 1 procent to osoby, u których stwierdza się zakażenie HIV.

Z każdym rokiem zwiększa się liczba osób, które podejmują decyzje o zrobieniu testu. W ubiegłym roku na 631 osób, które poddały się testowi, wynik pozytywny otrzymało 9. W tym roku proporcje są podobne, ale już wiadomo, że przebada się więcej osób, bo do końca roku pozostał jeszcze miesiąc, a do tej pory liczba osób, które wykonały test jest większa niż w roku ubiegłym – informuje Barbara Kotowicz, która wspólnie z Violettą Bułhak- Kozioł, zajmuje się prowadzeniem białostockiego punktu.

Na badania zgłaszają się głównie ludzie młodzi, ale przychodzą też seniorzy, którzy albo dowiedzieli się o zdradzie swojego partnera, albo sami zdradzili, albo wchodzą w nowy związek. Coraz częstsze są przypadki par, które przed rozpoczęciem życia seksualnego postanowiły sprawdzić swój status serologiczny. Kolejną grupę stanowią ofiary gwałtu, dziewczyny, którym zaaplikowano tzw. „tabletkę gwałtu", które nie są w stanie powiedzieć, czy doszło do kontaktu seksualnego, czy nie. Nierzadko trafiają się pacjenci z tzw. AIDS fobią. Przejawia się to tym, że pacjent każdą swoją potencjalną chorobę łączy z AIDS i

[13] Paweł Mikos. *Ważny test.* Tygodnik Śremski z dnia 02.12.2011 r.

sprawdza to robiąc test na HIV. To przeświadczenie jest tak silne, że nawet negatywny wynik testu nie przekonuj o braku zakażenia..[14]

ASPEKTY MEDYCZNE

Antyretrowirusowa terapia uznana za największe odkrycie 2011 roku

Co roku magazyn ”Science” ogłasza ranking na najważniejsze odkrycie naukowe mijającego roku. W tegorocznym rankingu zwyciężyło odkrycie amerykańskich naukowców, którzy dowiedli, że terapia ART (antiretroviral therapy) zapobiega rozprzestrzenianiu się HIV.

Badania nad lekami przeciwwirusowymi trwały od 2007 roku. Odbywały się pod kierownictwem zespołu prowadzonego przez dr Myron Cohen z Uniwersytetu Północnej Karoliny. Uczestniczyło w nich 1753 heteroseksualnych par, gdzie jeden z partnerów był zakażony HIV, a drugi nie. Wnioski okazały się na tyle optymistyczne, że eksperymenty przerwano przed czasem – w maju 2011 r.

Amerykańscy naukowcy udowodnili, że leki antyretrowirusowe mogą zapobiegać zakażeniu HIV tak samo skutecznie jak prezerwatywy – zmniejszają jego ryzyko o 96 proc. Dr Francoise Barre–Sinoussi, francuska lekarka uhonorowana w 2008 r. wraz z Luckiem Montagnierem Nagrodą Nobla za odkrycia ludzkiego wirusa niedoboru odporności, potwierdza, że „to odkrycie ma ogromny wpływ na naszą wizję przyszłości”. [15]

Czyżby kolejny przełom w walce z AIDS?

„Nature” informuje o dokonaniach naukowców z California Institute of Technology, którzy pod kierownictwem prof. Davida Baltimore, laureata Nagrody Nobla, opracowali przeciwciała zwalczające wirusa HIV. Nowa metoda stymulacji układu odpornościowego, zwana immunoprofilaktyką wektorową (Vectored Immmuno – Prophylaxis - w skrócie VIP), zadziałała na razie w laboratorium. Technika ta podczas eksperymentu wywołała skuteczną odpowiedź immunologiczną przeciw infekcji wirusem HIV.

Eksperymenty przeprowadzono na myszach. Wykazano, że wystarczył jeden zastrzyk, by zwierzęta okazały się odporne na HIV. Nie wiadomo, czy ten sam mechanizm uda się z powodzeniem zastosować u ludzi. Obecnie zespół jest w trakcie opracowywania planu badań klinicznych na ludziach.[16]

---

[14] Magdalena Kleban. *Prawda wydłuża życie*. Gazeta Współczesna (Magazyn) z dnia 02.12.2011 r.
[15] *Lekarstwo na HIV najważniejszym odkryciem naukowym 2011 roku.* Polska (dodatek: The Times) z dnia 30.12.2011 r.
[16] Krzysztof Urbański. *Tarcza przeciw AIDS.* Rzeczpospolita z dnia 01.12.2011 r., Mateusz Tabin. *Proszę wstać! Nauka idzie!* Angora z dnia 11.12.2011 r., *Co nowego w medycynie?* Świat i Ludzie z dnia 15.12.2011 r.

Terapia genowa w walce z HIV

Początkowo inżynieria genetyczna miała wielu przeciwników i wywoływała szereg dyskusji, dziś zawdzięczamy jej m.in. nowatorskie metody leczenia. Wykorzystywana jest także w leczeniu zakażenia HIV.

Zespół naukowców z Japonii, Korei Południowej i USA opracował nową metodę terapii genowej ukierunkowanej na leczenie zakażenia HIV. Do komórek pomocniczych, tzw. limfocytów T CD4 (specjalny typ białych krwinek pomagających w odpowiedzi immunologicznej przez wysyłanie sygnałów do komórek zabójców CD8), wprowadza się gen bakteryjny z bakterii *Escherichia coli*, który „zakazuje" komórce wykonywania procesów prowadzących do syntezy białek. Naukowcy zmodyfikowali go tak, aby jego działanie aktywowane było właśnie przez zakażenie HIV.

Zdrowa komórka działa zatem normalnie, tylko w przypadku infekcji HIV blokowane jest namnażanie wirusa, a limfocyty T są na niego odporne. Przygotowano zatem coś, co programuje komórki i może przyczynić się do ocalenia wielu ludzkich istnień.[17]

W Opolu leczą już chorych na AIDS

Szpital Wojewódzki w Opolu dołączył do placówek, w których prowadzone jest leczenie osób żyjących z HIV i chorych na AIDS. Wygrał konkurs ogłoszony przez Ministerstwo Zdrowia, dzięki czemu pacjenci żyjący z HIV z Opolszczyzny, mają możliwość leczenia się na miejscu. Wcześniej musieli jeździć na badania i po niezbędne leki antyretrowirusowe do kliniki we Wrocławiu lub do Chorzowa, gdzie mieszczą się oddziały hospitalizujące zakażonych HIV i chorych na AIDS. Dla większości z nich było to uciążliwe, kosztowne, co wiązało się z tym, że niektórzy z tego powodu nawet rezygnowali z terapii.

Szacuje się, że na Opolszczyźnie jest około 30 osób, u których w wyniku zakażenia doszło do rozwoju AIDS. Oddział Zakaźny będzie ich stopniowo przejmować pod swoją opiekę, jeśli wyrażą takie życzenie, jako że pacjent ma prawo wyboru placówki, w której chce się leczyć. Obecnie pod opieką oddziału są cztery osoby, kolejne dwie mają wkrótce dołączyć.[18]

Płock doczekał się PKD

[17] Kublik Żaneta. *Czary z kodem życia: inżynieria genetyczna*. 21 Wiek z dnia 012.2011 r.
[18] Małgorzata Fedorowicz. *Pacjenci chorzy na AIDS leczą się już w Opolu*. Nowa Trybuna Opolska z dnia 12.12.2011 r.

Od stycznia zacznie działać w Płocku pierwszy na tym terenie Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny. Dzięki temu test na HIV będzie można zrobić anonimowo i bezpłatnie, a nie tak jak dotychczas - za 50 zł ze skierowaniem zawierającym nazwisko i adres. Punkt powstanie przy oddziale zakaźnym w szpitalu na Winiarach. Konsultantem będzie lekarka z oddziału zakaźnego, dr Justyna Garczyńska–Zubek, która jako jedyna w Płocku posiada certyfikat doradcy w PKD. Punkt prowadzić będzie Społeczny Komitet ds. AIDS, który wygrał w konkursie organizowanym przez Urząd Miasta, którywraz z Krajowym Centrum ds. AIDSbędzie finansować działalność PKD.. Dołoży się także firma LEVIS, która sama zaproponowała pomoc.[19]

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

Grant na projekt, który ma monitorować zakażonych HIV i chorych na AIDS

W ogólnopolskim konkursie „Pozytywnie Otwarci" jedno z wyróżnień otrzymali studenci Akademii Medycznej we Wrocławiu – Alicja Buła i Piotr Strzałkowski. Studiują oni na Wydziale Lekarskim i działają w Studenckim Kole Naukowym przy Klinice Chorób Zakaźnych. Grant w wysokości 20 tys. złotych przyszli lekarze wykorzystają na dalsze badania, które mają odpowiedzieć na pytanie, dlaczego na Dolnym Śląsku jest najwięcej w Polsce zakażeń HIV.

Studenci przekonują, że w Polsce nie działa system monitorowania zakażeń HIV i zachorowań na AIDS. Według danych Państwowego Zakładu Higieny nie wiadomo, jak doszło do 70 proc. nowo wykrytych zakażeń. Dla porównania w Niemczech przyczyny zakażenia są znane w 85 proc. Niemieccy lekarze nie mają kłopotów z uzyskaniem informacji, jak doszło do zakażenia . Pacjenci mówią o tym otwarcie już podczas pierwszej wizyty. W Polsce natomiast HIV i AIDS to wciąż tematy tabu. Większość zakażonych unika odpowiedzi na to pytanie.

Opracowując system monitoringu w Polsce, wyróżnieni w konkursie, chcą skorzystać z niemieckich doświadczeń. Nawiązali współpracę z Vivantes Auguste Viktoria Klinikum w Berlinie, która zajmowała się monitorowaniem i leczeniem osób żyjących z HIV.

Największa liczbę osób HIV+ (3,8 osoby na 100 tys. mieszkańców) i chorych na AIDS (1,5 osoby na 100 tys. mieszkańców) notuje się na Dolnym Śląsku - dane z lat 2006 -

[19] Małgorzata Siuta. *Na HIV dyskretnie*. Gazeta Wyborcza – Mazowsze z dnia 01.12.2011 r.

2010. Studenci chcą zbadać przyczynę tej niechlubnej, wysokiej pozycji w kraju. Zaznaczają jednocześnie, że wynik może być mylący, bo chodzi tu o wykryte zakażenia i zdiagnozowaną chorobę, ta liczba nie obejmuje osób, które nie wiedza, że są seropozytywne.

Zdaniem prof. Andrzeja Gładysza, który jest promotorem studenckiego projektu Alicji Buły i Piotra Strzałkowskiego, ich badanie ma szansę objąć cały kraj, brakuje u nas bowiem wnikliwej oceny sytuacji. [20]

Tarnowskie Góry – pierwsza taka akcja

7 grudnia na Rynku odbył się happening, którego celem było zainteresowanie mieszkańców miasta problematyka HIV/AIDS. Oprócz ulotek informacyjnych organizatorzy rozdawali przechodniom prezerwatywy i zachęcali do rozmowy.
Organizatorami akcji byli: Urząd Miasta w Tarnowskich Górach, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemilogiczna w Bytomiu oraz Stowarzyszenie Pomocy Uzależnionym i Ich Bliskim „Falochron".

Pełnomocnik Burmistrza Miasta ds. rozwiązywania Problemów Uzależnień podkreślił, że temat HIV/AIDS to wciąż temat drażliwy, bo przy tej okazji porusza się problemy sfery seksualnej. Takie akcje są dobrym sposobem na wzbudzenie pierwszej refleksji dotyczącej bezpieczeństwa życia intymnego. W naszym społeczeństwie rzadko pyta się partnera czy partnerkę o wcześniejsze życie seksualne - przynajmniej nie pod kątem zdrowotnym - dodał.[21]

RAPORTY Z BADAŃ

Jak zakażonym HIV żyje się w Polsce?

Stowarzyszenie Ogólnopolska Sieć Osób Żyjących z HIV/AIDS„Sieć Plus" postanowiło sprawdzić, jak w Polsce żyje się osobom zakażonym HIV. To pierwsze tego typu badanie w naszym kraju, które dotyczy jakości ich życia. Chcieliśmy sprawdzić czy osoby żyjące z HIV są zadowolone z leczenia, jak oceniają swoją sytuację zawodową i materialną oraz relacje społeczne – wyjaśnia prof. Antonina Ostrowska, socjolog zdrowia z Instytutu Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk, która jest autorką pytań zadanych w kwestionariuszu.

Badanie przeprowadzono między lipcem a październikiem 2011 r. Na ankiety przygotowane przez Sieć Plus odpowiedziało 200 osób. To niewiele, jeśli weźmiemy pod uwagę fakt, że w Polsce od 1985 roku zarejestrowano ponad 14 tysięcy zakażeń. Okazuje się,

[20] Agnieszka Czajkowska. *Wrocławianie będą śledzić wirusa.* Gazeta Wyborcza – Wrocław z dnia 15.12.2011 r.
[21] *Pierwszy taki.* Gwarek z dnia 20.12.2011 r.

że to wciąż wstydliwy problem - wirus, o którym krąży wiele mitów i o którym ludzie nie chcą rozmawiać – mówi Wojciech Tomczyński, szef Sieci Plus. Badania pokazały jasno, dlaczego tak się dzieje.

Co 3. Polak żyjący z HIV czuje się dyskryminowany, a co 15. wręcz dręczony. Ponad 18 proc. respondentów przyznało, że ukrywa swój seropozytywny status nawet przed najbliższą rodziną, ponad 20 proc. przed przyjaciółmi, a ponad połowa przed pracodawcą. Badani skarżyli się między innymi na dręczenie przez rodzeństwo, ograniczenie kontaktów z rodzicami, rozpowiadanie o zakażeniu przez byłych partnerów w miejscu pracy lub środowisku, zły sposób traktowania w szpitalach, przychodniach oraz gabinetach dentystycznych, nierówne traktowanie polegające np. na niemożności skorzystania z basenu w sanatorium. Osoby żyjące z HIV oraz lekarze nie mają wątpliwości, że takie traktowanie wynika z braku wiedzy polskiego społeczeństwa o drogach rozprzestrzeniania się wirusa. I choć stosunek społeczeństwa do osób HIV+ zmienił się na lepsze, to nadal osoby te uważane są za niebezpieczne dla otoczenia, choć nie ma ku temu żadnych powodów. Z ankiety wynika, że rezygnują one z zawarcia związku (zrobił tak co 5. ankietowany), z posiadania dzieci (47 osób na 200) i uprawiania seksu (60 osób na 200).

Poza stygmatyzacją i poczuciem wykluczenia największym problemem zakażonych jest stan zdrowia. 57 proc. badanych osób oceniło swój stan zdrowia jako dobry i bardzo dobry, jednak prawie co 10. osoba żyjąca z HIV uważa, że z jej zdrowiem jest źle. Także co 10. ankietowany stwierdził, że nie jest zadowolony z efektów leczenia antyretrowirusowego. W związku z terapią osoby zakażone HIV narzekają przede wszystkim na somatyczne skutki uboczne, utrudnienie związane z działaniem służby zdrowia oraz uciążliwy schemat leczenia. Prawie 70 proc. respondentów musi przyjmować od 4 do 6 tabletek dziennie, a 25 proc. nawet po 7 i więcej.

Tymczasem prawie 50 proc. uczestników badania wie o istnieniu nowocześniejszych leków niż obecnie stosowane przez nich leki i chciałoby je przyjmować w prostszym schemacie. Ponad połowa chciałaby przyjmować tylko 1 tabletkę dziennie, wydaje się, że przedział 1 - 3 tabletki dziennie zadowoliłby 82,4 proc. ankietowanych, ale dostęp do takiego leczenia ma niecałe 29 proc. uczestników ankiety.

Polacy żyjący z HIV są – przynajmniej w sferze deklaracji –„dobrze współpracującymi pacjentami”. Ponad 75 proc. stwierdziło w ankiecie, że „ przyjmuje leki zawsze albo prawie zawsze”, zgodnie z zaleceniem lekarza. Jest to o tyle istotne, że pacjenci ci przyjmują jeszcze leki na inne choroby.

Istotnym, często pomijanym problemem, na który wskazują wyniki ankiety, jest samotność osób zakażonych. Co 10. badany nie ma nikogo, z kim mógłby porozmawiać o swoich problemach. Także co 10. w ogóle nie uczestniczy w żadnych wydarzeniach towarzyskich ani imprezach. Kolejne 13 proc. robi to najwyżej raz na pół roku. Aż 38 proc. nie miałoby u kogo szukać pomocy, gdyby pojawiły się problemy finansowe. Ponad połowa ankietowanych uznała swoją sytuację finansową za złą lub bardzo złą.

Jak widać wciąż mamy wiele do zrobienia w kwestii świadomości i edukowania społeczeństwa, aby osoby żyjące z HIV/AIDS nie czuły się odrzucone i dyskryminowane. [22]

Spis publikacji z zakresu HIV/AIDS, które ukazały się w prasie w grudniu 2011 roku

1. *A nawet do naturalnej śmierci.* Rzeczpospolita (dodatek: Dodatek) z dnia 01.12.2011 r.
2. Barczykowska Joanna. *Cały świat walczy z AIDS.* Polska – Dziennik Łódzki z dnia 01.12.2011r.
3. Bednarz Iza. *Nie daj się wirusowi.* Echo Dnia z dnia 01.12.2011 r.
4. Bielecki Jędrzej. *WHO obiecuje: za cztery lata pokonamy AIDS*. Dziennik Gazeta Prawna z dnia 02.12.2011 r.
5. *Co nowego w medycynie.* Świat i Ludzie z dnia 15.11.2011 r.
6. Czajkowska Agnieszka. *Wrocławianie będą śledzić wirusa.* Gazeta Wyborcza – Wrocław z dnia 15.11.20111 r.
7. *Dążymy do zera*. Euroregio Glancesis z dnia 07.12.2011 r.
8. Fedorowicz Małgorzata. *Pacjenci chorzy na AIDS leczą się już w Opolu.* Nowa Trybuna Opolska z dnia 12.12.2011 r.
9. Grzegorzek Olga. *Z Warmii, Mazur i Powiśla*. Nowe Życie Olsztyna z dnia 01.12.2011 r.
10. Grzelak Agnieszka. *Wirus wciąż niepokonany.* Polska – Dziennik Łódzki (dodatek: Magazyn Rodzinny) z dnia 10.12.2011 r.
11. Gwara Katarzyna. *Życie bez ryzyka.* Życie Częstochowskie z dnia 09.12.2011 r.
12. Hatko Damian. *Nie lekceważ zagrożenia*. Goniec Górnośląski z dnia 08.12.2011 r.
13. Jessner Werner. *Żyć pozytywnie*. Gazeta Wyborcza (dodatek: Dodatek 1) z dnia 06.12.2011 r.
14. Katrynicz Agnieszka, Kazimierska Iwona. *HIV/AIDS: do zwycięstwa wciąż daleko*. Puls Medycyny z dnia 14.11.2011 r.

[22] Tomasz Kobosz. *HIV – problem coraz bardziej europejski.* Służba Zdrowia z dnia 19.12.2011 r., Dominika Wantuch. *Wykluczeni, dyskryminowani. Trudne życie seropozytywnych*. Gazeta Wyborcza – Kraków z dnia 01.12.2011 r.

15. Kleban Magdalena. *Prawda wydłuża życie*. Gazeta Współczesna (dodatek: Magazyn) z dnia 02.12.2011 r.
16. Kościelniak Piotr. *Wygrywamy bitwę w wojnie z wirusem.* Rzeczpospolita (dodatek: Dodatek) z dnia 01.12.2011 r.
17. Krzyżanowska – Sołtysiak Marta. *Mama nie wie, że ma HIFA*. Panorama Leszczyńska z dnia 01.12.2011 r.
18. Kobosz Tomasz. *HIV – problem coraz bardziej Europejski.* Służba Zdrowia z dnia 19.12.2011 r.
19. Kublik Żaneta. *Czary z kodem życia: inżynieria genetyczna*. 21 wiek z dnia 01.12.2011 r.
20. *Lekarstwo na HIV najważniejszym odkryciem naukowym 2011 roku.* Polska (The Times) z dnia 30.112.2011 r.
21. Michoń Jacek. *Leki, które mogą zabić.* Angora z dnia 11.12.2011 r.
22. Mikos Paweł. *Ważny test.* Tygodnik Śremski z dnia 02.12.2011 r.
23. Mikułko Tatiana. *Uprawiasz seks? Zrób test!* Gazeta Lubuska z dnia 01.12.2011 r.
24. Moraniec Anna. *Nieuświadomieni nosiciele HIV.* Super Nowości z dnia 01.12.2011 r.
25. Muller Maciej. *Watykan. Polska. Świat.* Tygodnik Powszechny z dnia 11.12.2011 r.
26. *Nie zarażaj – zrób test na HIV*. Super Tydzień Chełmski z dnia 05.12.2011 r.
27. Nyczka Tomasz. *Zakażenia wirusem HIV nie można lekceważyć.* Polska – Glos Wielkopolski z dnia 01.12.2011 r.
28. Oleksy Ewelina. *Warto o tym mówić.* Polska – Dziennik Elbląski z dnia 01.12.2011 r.
29. *Piąta Kolumna.* Fakty i Mity z dnia 15.12.2011 r.
30. *Pierwszy taki.* Gwarek z dnia 20.12.2011 r.
31. Pieszczyńska Marta. *W naszym regionie też przybywa chorych na AIDS*. Gazeta Pomorska z dnia 02.12.2011 r.
32. *15 tysięcy zakażonych Polaków.* Tydzień Obornicki z dnia 02.12.2011 r.
33. Pochwicki Krzysztof. *FAQ –wy pytacie, my odpowiadamy*. 21 Wiek z dnia 01.12.2011 r.
34. *Polska chce mieć większy wpływ na walkę z HIV*. Dziennik Gazeta Prawna (dodatek: Gazeta Prawna) z dnia 01.12.2011 r.
35. *Sanepid radzi*. Słowo Podlasia z dnia 29.12.2011 r.
36. *Selen (SE)*. Super Express (dodatek: Dodatek) z dnia 06.12.2011 r.
37. Sienkiewicz Tomasz. *Żyjmy długo – bez biedy i chorób*. Służba Zdrowia z dnia 19.12.2011 r.
38. Siuta Małgorzata. *Na HIV dyskretnie*. Gazeta Wyborcza – Mazowsze z dnia 01.12.2011 r.
39. *Szansa na skuteczny lek na HIV.* VITA z dnia 01.12.2011 r.
40. Szczęśniak Katarzyna. *Szczepionka przeciwko wirusowi HIV*. Lek w Polsce z dnia 01.12.2011r.
41. *Światowy Dzień Walki z AIDS*. Top Tygodnik Opoczyński z dnia 02.12.2011 r.
42. Tabin Mateusz. *Proszę wstać! Nauka idzie!* Angora z dnia 11.12.2011 r.
43. *Test na HIV? W Bydgoszczy lub Toruniu.* Gazeta Pomorska – Grudziądz z dnia 12.12.2011 r.

44. Urbański Krzysztof. *Tarcza przeciw AIDS.* Rzeczpospolita z dnia 01.12.2011 r.
45. Urbański Krzysztof. *Zakażenia nie widać w oczach*. Rzeczpospolita (dodatek: Dodatek) z dnia 01.12.2011 r.
46. Wantuch Dominika. *Wykluczeni, dyskryminowani, trudne życie pozytywnych*. Gazeta Wyborcza- Kraków z dnia 01.12.2011 r.
47. Wełnicki Marcin. *Leczenie zakażenia wirusem HIV – aktualne możliwości i perspektywy*. Służba Zdrowia z dnia 19.12.2011 r.
48. *Z wirusem można żyć długo, ale nie jest to łatwa egzystencja.* Polska – Dziennik Łódzki (dodatek: Magazyn Rodzinny) z dnia 10.12.2011 r.
49. Ziarnik Marta. *Co ma aborcja do AIDS?* Nasz Dziennik z dnia 05.12.2011 r.